

Hämeen ELY-keskuksen rahoituskatsaus 2018

ELY-keskuksen rahoitus Hämeen maakuntiin vuonna 2018 lähes 71 miljoonaa euroa

ELY-keskus myönsi vuonna 2018 Hämeeseen rahoitusta lähes 71 miljoonaa euroa. Rahoituksen kokonaistaso kasvoi hieman edellisvuodesta, sillä vuonna 2017 myönnetyn rahoituksen määrä oli noin 68 miljoonaa euroa.

KUVA 1. Hämeen ELY-keskuksen rahoitus Hämeessä vuonna 2018.

Yritysten toimintaedellytyksiä edistettiin 24,5 miljoonalla eurolla

Yritysten toimintaedellytyksiä edistetään useilla rahoitusmuodoilla. Työllisyyden edistämisen määrärahoista starttirahaan aloittavalle yrittäjälle käytettiin vuonna 2018 yhteensä 2,31 milj. euroa ja palkkatukeen yksityiselle sektorille 13,80 milj. euroa. Yritysten kanssa yhteistyössä toteutettavia yhteishankintakoulutuksia rahoitettiin noin 0,41 milj. eurolla. Yritysten kehittämisrahoitusta (yrityksen kehittämispalvelut, yrityksen kehittämisavustus ja yritysten toimintaympäristöavustus) myönnettiin kaikkiaan 5,47 milj. euroa, maaseudun yritysrahoitusta 2,09 milj. euroa ja LEADER-ryhmien yritystukia 0,38 milj. euroa. Kaikkiaan yrityksiin kohdistui rahoitusta noin 24,46 milj. euron edestä.

Yrityksiin kohdistunut rahoitus Hämeessä 2018 Hämeen ELY-keskus

KUVA 2. Hämeen ELY-keskuksen yrityksiin kohdistunut rahoitus vuonna 2018.

Yrityslähtöisillä koulutuksilla helpotettiin ammattitaitoisen työvoiman saatavuutta

Ongelmat osaavan työvoiman saatavuudessa eivät helpottaneet. Myös uusien avoimien työpaikkojen määrä oli edelleen kasvussa. Työmarkkinoiden vetäessä ja rekrytointiongelmien lisääntyessä korostuu uuden työvoiman rekrytointipalveluiden merkitys. Yhteishankintakoulutuksilla (RekryKoulutus, TäsmäKoulutus ja MuutosKoulutus) yritys voi hankkia ammattitaitoisia työntekijöitä, kun uusia osaajia ei ole saatavilla, räätälöidä henkilöstölleen lisäkoulutusta sekä auttaa taloudellisista tai tuotannollisista syistä irtisanottuja työntekijöitään.

- Koulutukset suunnitellaan aina yrityksen ja koulutuksen tuottajan kanssa yhteistyössä ja toteutetaan yritysälähtöiseen tarpeeseen, Hämeen ELY-keskuksen koulutusasiantuntija **Tuula Kinnunen** kertoo.

Yhteishankintakoulutuksia rahoitettiin vuonna 2018 yhteensä 0,41 milj. eurolla. Esim. uusia RekryKoulutuksia oli kaikkiaan 21, joista 7 Kanta-Hämeessä ja 14 Päijät-Hämeessä. Yrityksiä, joihin haettiin uutta työvoimaa RekryKoulutuksen avulla, oli 32. Koulutuksia toteutettiin mm. betonituoteteollisuudelle, puuelementtirakentamiseen ja sähkö- ja elintarviketeollisuuteen. Lisäksi koulutettiin esim. sairaalahuoltajia, laitoshuoltajia, varasto- ja kuljetusalan osaajia sekä palvelualoille asiakaspalvelijoita ja keittiö- ja ravintolahenkilökuntaa. Koulutuksilla avautui 158 työpaikkaa.

Kaikkiaan työvoimakoulutusta osaavan työvoiman saatavuutta helpottamaan ja maahanmuuttajien kotoutumiseksi järjestettiin vuonna 2018 noin 7,11 milj. eurolla. Starttirahaan aloittavalle käytettiin noin 2,31 milj. euroa. Starttirahalla aloittaneita oli Hämeessä vuonna 2018 kaikkiaan 336. Palkkatukea yksityiselle sektorille maksettiin 13,80 milj. euroa, kunnille ja kuntayhtymille 6,88 milj. euroa ja palkkauksiin valtion hallintoon työllistämiseen 0,84 milj. euroa. Työllisyyspoliittisiin avustuksiin kolmannelle sektorille kohdistettiin 2,17 milj. euroa.

Hyvä suhdannetilanne siivitti yritysten kehittämisavustusten kasvua

ELY-keskus myönsi viime vuonna yrityksen kehittämisavustusta 77 hankkeelle yhteensä 3,62 milj. euroa. Hankkeista 34 kohdistui Kanta-Hämeeseen ja 43 Päijät-Hämeeseen. Kehittämisavustusten määrä oli kasvussa edelliseen vuoteen verrattuna.

- Yritysten kehittämisavustusten kasvua siivitti hyvä suhdannetilanne. Yritysten on mahdollista kasvaa ja kehittää palveluitaan, kun kysyntä on kasvussa. ELY-keskukset ovat myös onnistuneet markkinoimaan pk-yrityksille suunnattuja avustustuotteita aiempaa paremmin yhteistyössä palvelutuottajien ja yhteistyökumppanien kanssa, kertoo rahoitusyksikön päällikkö **Sinikka Kauranen** Hämeen ELY-keskuksesta.

ELY-keskus on osa Team Finland-verkostoa, ja Team Finland -koordinaattorit auttavat alueen yrityksiä kansainvälistymisessä julkisen neuvonnan ja rahoituksen suhteen.

Kanta-Hämeessä suurimmat kehittämisavustukset myönnettiin **Prolaser Oy Ltd:**lle (116 950 euroa) ja **Mavike Oy:**lle (100 270 euroa). Pro Laser Oy investoi suuritehoiseen kuitulaserleikkaukseen, jonka avulla parannetaan yrityksen kilpailukykyä etenkin jaloterästen ja alumiinien laserleikkauksessa. Mavike Oy sai avustusta monitoimikoneen suunnitteluun ja kehittämiseen tuotantovalmiiksi. Päijät-Hämeessä suurimpien kehittämisavustusten saajat vuonna 2018 olivat **Lahden kestobetoni Oy** (419 970 euroa) ja **Suomen Kotikylmiö Oy** (209 300 euroa). Lahden kestobetoni Oy:lle myönnettiin tukea tuotannon laajentamiseen. Yritys aikoo nostaa tuotantokapasiteettiaan uuden laitteiston sekä tuotantotilan hankinnalla. Suomen Kotikylmiö Oy:lle avustus myönnettiin hankkeelle, jonka tavoitteena on saada uudenlainen keittiökaluasteisiin integroitava kylmävetoalaatikko kotimaassa ja viennissä kuluttajien saataville.

Yrityksen toimintaympäristöavustusta myönnettiin kaikkiaan noin 1,26 milj. euroa yhteensä viidelle hankkeelle, joista neljä kohdistui Päijät-Hämeeseen. Suurin avustus (391 150 euroa) myönnettiin Lahden ammattikorkeakoulun LAMK StartUp Accelerator (LSA) -hankkeelle.

Yritykset käyttivät aktiivisesti myös ELY-keskuksen tarjoamia yritysten kehittämispalveluita, joiden avulla haettiin ulkopuolisen asiantuntijan sparrausta yrityksen kehittämiseen ja kasvuun. Viime vuonna analyyseja ja konsultointeja myönnettiin yhteensä reilun 590 000 euron edestä.

Kaikki yritystuet löytyvät maakunnittain www.rakennerahastot.fi -sivuston Etelä-Suomen osiosta Toimintaa ja tuloksia - [Rahoitetut hankkeet](#).

ESR-hankkeita rahoitettiin 11

Hämeessä myönnettiin vuonna 2018 yhteensä 2,69 milj. euroa Euroopan sosiaalirahaston (ESR) hankerahoitusta. Rahoitettuja ESR-hankkeita oli 11, joista neljä Kanta-Hämeessä ja kuusi Päijät-Hämeessä. Yksi hanke oli Hämeen maakuntien yhteinen. Rahoitusta kohdistui mm. ammatillisten oppilaitosten opetus- ja ohjaustoimintojen kehittämiseen ja naisyrittäjien liiketoiminnan kasvattamiseen. Sairaalaravikkeen kierrätyskeskus -hankkeessa luodaan logistiikkakoulutukseen soveltuva harjoitusympäristö alan opiskelijoille ja vastavalmistuneille. Toiminta perustuu Suomen alueelta käytöstä poistettavien sairaalaravikkeen kierrätykseen.

Suurin hankerahoituksen saaja Kanta-Hämeessä vuonna 2018 oli Kiipula-säätiö yhdessä neljän osatoteuttajan kanssa (683 003 euroa). Työuralle -hankkeessa tavoitteena on kehittää mukana olevien oppilaitosten uraohjausjärjestelmiä sekä tiivistää yhteistyötä yritysten kanssa. Päijät-Hämeessä suurin rahoitus myönnettiin Koulutuskeskus Salpaus kuntayhtymän ja kuuden osatoteuttajan KETTU -ketterä uraohjaus osaksi ammatillista koulutusta -hankkeelle (439 371 euroa). Tavoitteena on antaa toisen asteen ammatillisen koulutuksen opetus- ja ohjaushenkilöstölle parempia valmiuksia opiskelijoiden uraohjaukseen.

Kaikki rahoitetut ESR-hankkeet löytyvät maakunnittain www.rakennerahastot.fi -sivuston Etelä-Suomen osiosta Toimintaa ja tuloksia - Rahoitetut hankkeet.

Maaseudun yritysrahoitusta 42 yritykselle

Maaseudun kehittämiseen käytettiin vuonna 2018 kokonaisuutena rahoitusta edellisen vuoden tasolla. Kehittämishankkeita rahoitettiin tavoitetta enemmän ja vastaavasti yritystukea myönnettiin selvästi vähemmän. Ohjelmakauden tilanne huomioon ottaen positiivista oli uusien kehittämishankkeiden käynnistyminen ja loppuvuoden vilkastunut hankerahoituksen kysyntä. Uusina kehittämishankkeina rahoitettiin mm. ruokasektoriin, luonnontuotealaan, puutuotealaan, matkailuun ja yritysten digiosaamiseen liittyviä hankkeita. Myös yritysryhmiä rahoitettiin.

Maaseudun yritystukia myönnettiin vuonna 2018 yhteensä 2,09 milj. euroa, 26 hankkeelle. Kanta-Hämeessä suurin tuen saaja oli Lopella toimiva **AMJ-Tuotanto Oy**, jolle myönnettiin 400 000 euroa erikoiselementtitehtaaseen. Forssalainen **Karotia Oy** sai 336 600 euroa kuorimon tuotantotilojen laajentamiseen. Päijät-Hämeessä suurin tuen saaja oli Orimattilassa toimiva **Pekkan Korjaamo Oy**, joka sai 162 444 euroa raskaan kaluston pesuhalliin. Sysmälaiselle **Sysmän Ikkuna ja Ovi Oy**:lle myönnettiin 146 100 euroa CNC-ovijyrsimökoneen modernisointiin.

LEADER-yritystukia myönnettiin vuonna 2018 yhteensä 0,38 milj. euroa, 16 hankkeelle. Kanta-Hämeessä suurin tuen saaja oli hämeenlinnalainen **Evon luonto Oy**, jolle myönnettiin noin 99 000 euroa Aulangon Heikkilän uudisrakentamiseen ja kehittämiseen matkailukäyttöön. Päijät-Hämeessä suurin LEADER-yritystuki myönnettiin orimattilalaiselle **Nikke Areena Oy**:lle monitoimihalliin, yhteensä 50 472 euroa.

Maaseudun kehittämishankkeita rahoitettiin vuonna 2018 yhteensä 3,57 milj. eurolla, 19 hanketta. Suurimmat hanketuet myönnettiin Hämeen ammattikorkeakoululle (480 000 euroa) Luomussa vara parempi - ruokaa ja digi hyötykäyttöön -hankkeelle ja MTK Häme ry:lle (400 002 euroa) Kanta- ja Päijät-Hämeen ruokaviesti vuoteen 2030 -hankkeeseen. Molempia hankkeita toteutetaan sekä Kanta-että Päijät-Hämeen alueella.

Leader -ryhmien hanketukia myönnettiin vuonna 2018 yhteensä 1,38 miljoonalla eurolla. Hankkeita oli 54. Kanta-Hämeen puolella suurin hanketuki (124 588 euroa) myönnettiin Lounaplussa ry:lle HARRASTE -teemahankkeelle. Päijät-Hämeessä mm. Hollolan kunta sai runsaat 35 000 euroa Hollolan Martta -maaseutuohjelmaan ja Hartolan kunta runsaat 29 000 euroa Hartolan Kuninkaanpolut -hankkeeseen.

Maatalouden investointiaktiivisuus parantunut Hämeessä jonkin verran

Maatilojen investointitukea myönnettiin vuonna 2018 kaikkiaan 8,27 milj. euroa, josta 6,26 milj. euroa Kanta-Hämeeseen ja 2,01 milj. euroa Päijät-Hämeeseen. Suurimmat tukikohteet olivat lypsykarjanavetan rakentaminen (2,78 milj. euroa) ja tuotantorakennusten rakentaminen (2,63 milj. euroa). Nuoren viljelijän aloittamisavustuksia myönnettiin kaikkiaan 8,28 milj. euroa, josta 5,58 milj. euroa Kanta-Hämeeseen ja 2,71 milj. euroa Päijät-Hämeeseen.

- Investointiaktiivisuus on jonkin verran parantunut Hämeessä vuodesta 2017, ja näillä tiloilla onkin tulevaisuudessa ratkaiseva rooli perusruokahuoltomme turvaamisessa. Selvityshenkilö Reijo Karhinen on myös korostanut erityisesti tukipolitiikan painopisteen muuttamista niin, että investoivat ja toimintaansa kehittävät sekä aitoa yrittäjäriskiä ottavat maatilat – koosta riippumatta – ovat tulevan

maatalouspolitiikan keskiössä, kertoo maaseutuyksikön päällikkö **Kari Kivikko** Hämeen ELY-keskuksesta.

Rahoitusta ympäristöhankkeisiin ja vapaaehtoiseen metsiensuojeluun

Vapaaehtoisen metsiensuojeluohjelman (METSO) rahalla maksettiin maanomistajille korvauksia yksityisten luonnonsuojelualueiden perustamisesta sekä kauppahintoja luonnonsuojelutarkoituksiin tehdyistä maakaupoista, yhteensä 2,24 milj. euroa. Panostus METSO-ohjelmaan kasvoi euromääräisesti edellisvuodesta, ja maanomistajien kiinnostus METSO-ohjelmaa kohtaan lisääntyi. Myös valtion budjetissa METSO-ohjelmaan osoitettujen määrä oli kasvussa. Hämeessä suojeltiin vuonna 2018 yhteensä 605 hehtaaria metsäalueita, joista 215 hehtaaria Kanta-Hämeessä ja 390 hehtaaria Päijät-Hämeessä. Suurin kohde oli Kärkölän Isosuo (225 ha), joka ostettiin valtiolle. Lahden kaupungin rauhoittamaa Kintterön luonnonsuojelualueita (72 ha) ELY-keskus rahoitti osittaiskorvauksena.

Ympäristöhankkeiden toteuttamiseen käytettiin Hämeessä vuonna 2018 noin 450 000 euroa. Suurin osa (80 %) rahoituksesta kohdistui Kanta-Hämeeseen. Ympäristörahoituksella avustettiin mm. Kanta- ja Päijät-Hämeen vesistö- ja valuma-aluekunnostusten suunnittelua ja toteutumista (281 000 euroa). Haja-asutuksen jätevesien käsittelyn neuvontaa avustettiin 78 000 eurolla ja vesi- ja kalataloushankkeita tuettiin 91 000 eurolla.

Rakennusperinnön hoitoavustuksia jaettiin rakennusten kulttuurihistoriallisten arvojen säilyttämistä edistäviin korjauksiin vuonna 2018 yhteensä 30 000 euroa. Kanta-Hämeessä avustusta sai kaksi ja Päijät-Hämeessä neljä kohdetta. Avustusta myönnettiin mm. 1920-luvulla rakennetun asuinrakennuksen ulkoverhouksen kunnostukseen, suojellun asuinrakennuksen peltikaton maalaamiseen, 1900-luvun alussa rakennetun asuinrakennuksen vesikaton ja sen alusrakenteiden sekä piipun ja tulisijojen korjaukseen sekä maakunnallisesti arvokkaan päärakennuksen ulkoverhouksen ja pääsisäänkäynnin kaiteiden ja ikkunoiden kunnostukseen.

Lisätietoja:

Hämeen ELY-keskus:

Ylijohtaja Tommi Muilu, Hämeen ELY-keskus, puh. 0295 025 206

Johtaja, Elinkeino, työvoima ja osaaminen, Jarmo Paukku, puh. 0295 025 083

Yritysrahoitus ja hankerahoitus ESR: Yksikön päällikkö Sinikka Kauranen, 0295 025 151

Maatilojen kehittäminen: Yksikön päällikkö Kari Kivikko, puh. 0295 025 060

Maaseudun kehittäminen: Kehittämispäällikkö Timo Kukkonen, puh. 0295 025 065

Maaseudun kehittäminen, yritysrahoitus: Rahoitusasiantuntija Kari Palvaila puh. 0295 025 082

Ympäristö: Johtava vesitalousasiantuntija Timo Virola, puh. 0295 025 245

Tiedotus: Erikoissuunnittelija Sanna Paakkunainen, Hämeen ELY-keskus, puh. 0295 025 159

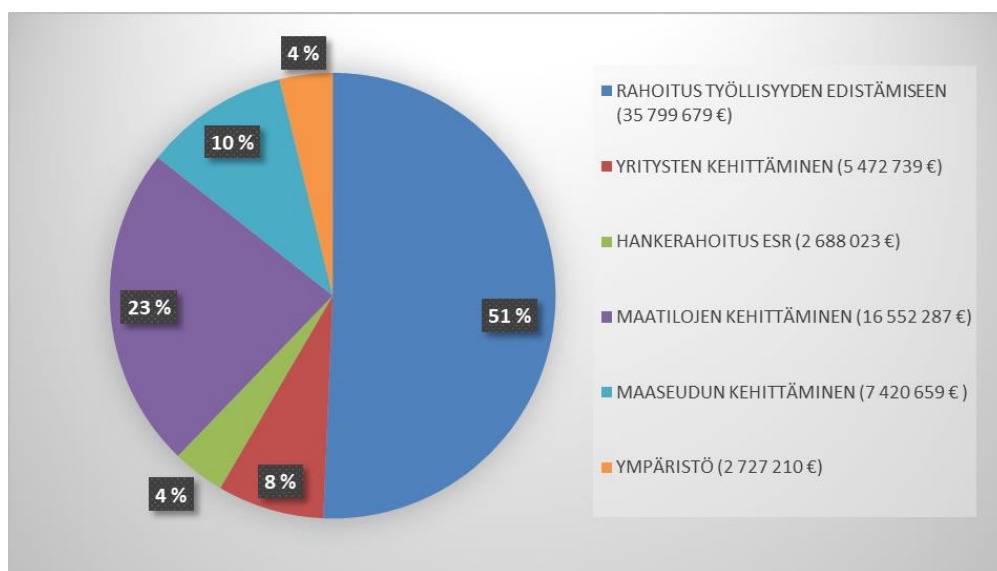
www.ely-keskus.fi/hame -> alueen tila ja näkymät -> talous- ja elinkeinoelämä -> rahoituskatsaukset ->

TAULUKKO 1. Hämeen ELY-keskuksen rahoitus Hämeessä maakunnittain vuonna 2018, euroa.

	Kanta-Häme	Päijät-Häme	Yhteensä
RAHOITUS TYÖLLISYYDEN EDISTÄMISEEN			35 799 679
Tukityöllistäminen ja starttiraha			27 606 570
Työvoimakoulutus			7 152 038
Työvoimapalvelun erityistoimet			1 041 071
YRITYSTEN KEHITTÄMINEN	1 837 681	3 635 058	5 472 739
Yrityksen kehittämisspalvelut	296 695	293 768	590 463
Yrityksen kehittämissavustus	1 325 086	2 299 860	3 624 946
Yritysten toimintaympäristöavustus	215 900	1 041 430	1 257 330
HANKERAHOITUS ESR	1 680 511	1 007 512	2 688 023
TL3: Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus	393 510	303 615	697 125
TL4: Koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen	1 287 001	530 141	1 817 142
TL5: Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta	0	173 756	173 756
MAATILOJEN KEHITTÄMINEN	11 840 792	4 711 495	16 552 287
Nuoren viljelijän tilanpidon aloittaminen	5 576 298	2 706 006	8 282 304
Maatalouden investoinnit	6 264 494	2 005 489	8 269 983
MAASEUDUN KEHITTÄMINEN	3 930 502	3 490 157	7 420 659
Kehittämishankkeet	1 444 773	2 126 612	3 571 386
Maaseudun yritysrahoitus	1 374 471	716 321	2 090 792
LEADER -ryhmien hanketuet	872 865	508 700	1 381 565
LEADER -ryhmien yritystuet	238 393	138 524	376 917
YMPÄRISTÖ	1 772 210	945 000	2 717 210
Ympäristönsuojelu	360 000	90 000	450 000
METSO-ohjelman toteutus	1 402 810	834 400	2 237 210
Rakennusperintö	9 400	20 600	30 000
YHTEENSÄ	21 061 696	13 789 222	70 650 597

TAULUKKO 2. Hämeen ELY-keskuksen rahoitus Hämeessä vuosina 2017 ja 2018, euroa.

RAHOITUSPÄÄTÖKSET €	2017	2018
RAHOITUS TYÖLLISYYDEN EDISTÄMISEEN	43 787 987	35 799 679
Tukityöllistäminen ja starttiraha	30 265 641	27 606 570
Työvoimakoulutus	13 341 535	7 152 038
Työvoimapalvelun erityistoimet	180 811	1 041 071
YRITYSTEN KEHITTÄMINEN	2 196 984	5 472 739
Yrityksen kehittämisspalvelut	323 542	590 463
Yrityksen kehittämissavustus	1 709 840	3 624 946
Yritysten toimintaympäristöavustus	163 602	1 257 330
HANKERAHOITUS ESR	4 310 107	2 688 023
TL3: Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus	2 926 653	697 125
TL4: Koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen	704 730	1 817 142
TL5: Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta	678 724	173 756
MAATILOJEN KEHITTÄMINEN	9 002 173	16 552 287
Nuoren viljelijän tilanpidon aloittaminen	3 532 826	8 282 304
Maatalouden investoinnit	5 469 347	8 269 983
MAASEUDUN KEHITTÄMINEN	7 415 973	7 420 659
Kehittämishankkeet	2 027 087	3 571 386
Maaseudun yritysrahoitus	2 621 107	2 090 792
LEADER -ryhmien hanketuet	2 195 446	1 381 565
LEADER -ryhmien yritystuet	572 333	376 917
YMPÄRISTÖ	1 355 550	2 717 210
Ympäristönsuojelu	325 000	450 000
METSO-ohjelman toteutus	999 550	2 237 210
Rakennusperintö	31 000	30 000
YHTEENSÄ	68 068 774	70 650 597

KUVA 2. Hämeen ELY-keskuksen rahoituksen jakautuminen Hämeessä vuonna 2018.

NÄKYMIÄ | HELMIKUU | 2019

HÄMEEN ELY-KESKUKSEN RAHOITUSKATSAUS

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

13.2.2019 |